

Antonio Tabucchi

HİNT
GECE MÜZİĞİ

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren
MÜNİR H. GÖLE

Antonio Tabucchi

HİNT
GECE MÜZİĞİ

CAN

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

1. basım: Afa
2. basım: Can

Düzeltili: Mustafa Çolak
Dizgi: Gülşay Altunkaynak

ISBN 975-07-0002-3
© 1984 by Antonio Tabucchi /
Antonella Antonelli Agenzia Letteraria srl /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (2000)
Cilt: ZE Cilttevi

Antonio Tabucchi
HİNT
GECE MÜZİĞİ

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren
MÜNİR H. GÖLE

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 - 292 55 00 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
Notturmo indiano

ANTONIO TABUCCHİ'NİN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

DAMASCENO MONTEIRO'NUN KAYIP BAŞI / roman
HİNT GECE MÜZİĞİ / roman
UFUK ÇİZGİSİ / roman

1943 yılında Pisa'da doğan *Antonio Tabucchi*, Sienna Üniversitesinde Portekiz edebiyatı dersleri vermektedir. Portekizli eşiyle birlikte Fernando Pessoa'nın eserlerini İtalyanca'ya kazandıran *Tabucchi*'nin iki çocuğu vardır. Zamanını Toscana'daki eviyle Lizbon arasında geçirir. Üniversite görevlisi olarak 'Avrupa dışı ülkelerde Avrupa kökenli kitaplıklar' projesi için Güney Amerika ve Hindistan'da birçok arşiv araştırması yapmıştır. İtalyan ve yabancı dergilerde çok sayıda eleştiri yazısı ve deneme yayınlamıştır. Birçok dile çevrilmiş başlıca eserleri şunlardır: *Piazza d'Italia* (1975), *Il Piccolo Naviglio* (1978), *Il Gioco del Rovescio* (1981), *Donna di Porto Pim* (1983), *Notturmo Indiano* (1984- *Hint Gece Müziği*), *Piccoli Equivoci senza Importanza* (1985), *Il Filo dell'Orizzonte* (1986- *Ufuk Çizgisi*), *Gli ultimi tre giorni di Fernando Pessoa* (1986- *Fernando Pessoa'nun Son Üç Günü, Bir Sayıklama*), *Requiem* (1991), *I Volatili del Beato Angelica* (1987), *I Dialoghi Mancati* (1988), *Un Baula Piena di Gente* (1990), *L'Angela Nera* (1991), *Sogni di Sogni* (1992).

SUNUŞ

Karanlık Gecede Bir Gölge

Kitapları birçok dilde tanınan *Antonio Tabucchi*, İtalyan Edebiyatı'na yeni bir soluk getirmiştir.

Her kitap bir yolculuktur ve bir kitaplık, çıkışı olmayan, sonsuz bir dolambaca dönüşebilir. Kimilerinin içinden çıkmak istemedikleri bir dolambaçtır bu: Kitaplarının içine dalarlar; kitaplar da kafalarına girer. Bu da onların yolculuk anlayışıdır, çoğu kez de en anlamlı yolculuklar bir odanın içinde yapılır. Yolculuk bir araçtır ve ilerledikçe şekil değiştirir; yaşama dönüşür. İkisi birbirine girer ve karışır, ortaya ele avuca sığmayan gölge, öteki kalır.

Bu kitap da, önceden kestirilmesi olanaksız Hindistan'ın içlerine bir gece yolculuğudur: Kaygı verici, kimi zaman da tehlikeli yerler ve karşılaşmalar, insanın kendini tatlı ve sonsuz bir bilinçsizlikle bıraktığı bir gezi. Bilmediğimiz bir nedenle, kayıp bir dostun arayışına girişmiş özlemsiz ve düşülsüz bir başkişi... Ve Hindistan'ın anısı, daha doğrusu anlatının gözünde yansıyan, sınırsız bir bekleyişin dondurduğu engin ve devinimsiz Hint toprakları, maddelerin, gövdelerin, kokuların, kaygılı bir kehanetle

dağıttığı yabancı varlıklar; sonuçta, arayıp da bula-mamak, aramadığını bulmak, içinde bir gölge arayan gecenin yerini bulgulamak için en uygun, hatta tek olası yer.

Bu akıl almaz, esrarlı ülkede, ayın bir de gece yüzünün olması gibi, kayıp dost, çözümlenemezliğe yeni bir giz katarak, o karanlık boşlukta, insanın kendisinden başka kimseyle karşılaşmasının olanak-sız olduğu yerde saklanır.

Tabucchi, yaratılan evreni kullanmayı bilir. Ya-zısında ne şekilci bir yabansılık (yabansılığın, insa-nın bir yeri anlayamamasından ve de anlayacak eş-güdümlerden yoksun olmasından kaynaklandığını söylüyor kendisi), ne de etnolojik bir ironi vardır. Anlatanın, Doğu esinlerinin pek etkisinde kalmama-sı, en tuhaf ve çelişkili yerlere sakınımla karışık bir merakla girip çıkmadaki kolaylığı, soğuk yaklaşımı, yazarın sözcüklerden çok düşünce oyunlarına daya-nan yazısına yansır.

Tabucchi özgün olma, yenilik getirme iddiasında da değildir. Yapısal oyunlara başvurma gereği duy-maksızın, anıştırma ve çok anlamlılığı dile getirmeyi başaran bir anlatının izlerini sıralar; aşırı berraklığa kapılmayarak yorum olasılıklarını artırır, kavramsal soyutlamaya dek varan bir düzyazının sırasını boz-mayarak içsel yankıları vurgular.

Anlatının düşünüyü somutlaştırma deneyiminde, her yol bir başka yola açılır, her karşılaşmayı başka bir karşılaştırma izler, her gecenin ardından başka bir gece gelir. Sonunda anlatan da kendini bulma umudunu güttüğü kendi gölgesine girer.

Arayışın gerçeği veya anlamı veya sonucu, belki de gölgenin kayıp dost değil, kişinin kendi içsel var-

lığı olmasıdır. Kitap, biri zorunlu olarak bir sonraki-
ni belirleyen düzenli bölümlerle geliştikçe, insanda
bir kaygı, asla sonuca ulaşmayacağını bildiğimiz hal-
de, bir beklenti yaratır. Ortada ne yol alınan, ne de
bir yere varılan bir güzergâh vardır. Yolculuk bu ka-
dardır ve yolculuğun amacı, arananın bulunduğu
yerde yitirilir.

Kısaca, *Hint Gece Müziği*'nde, varsayımlar ve sa-
nılar burgacına kapılarak, bir serüvene sürüklenmiş
gölgenin takibine tanık oluyoruz. Gerçek dış dünya
serüveni, atılan adımlar, karşılaşılan kişiler ve zama-
nın akışıyla içsel bir serüvene dönüşür. Dile getirile-
meyen nedenlerle kayıp dostun peşine düşen kişi,
kendi bilincinin derinliklerine iner, kendi kimliği-
nin arayışında, anılardan oluşan bir güzergâhta yol-
culuğunu sürdürür. Gölgenin karanlık gece yolculu-
ğu, aynı zamanda varolmanın ürkütücü gizli yanı-
dır.

M.H.G.

NOT

Bu kitap, yalnızca bir uykusuzluk değil, aynı zamanda da bir yolculuktur. Uykusuzluk kitabı yazana, yolculuk da gezene aittir. Yine de, bu kitabın kahramanının gezdiği yerlere ben de gittiğim için, kısa bir liste hazırlamak bana uygun göründü. Yerbetimsel bir dizelgenin, gerçeğin sahip olduğu güçle, içinde bir Gölge aranan bu Gece'ye ışık tutabileceği yanılısamasının mı, yoksa mantıkdışı güzergâhlara meraklı birinin, günün birinde kılavuz olarak kullanabileceği saçma sanısının mı fikrin altında yattığını iyi bilmiyorum.

A.T.

Kitapta Adı Geçen Yerlerin Listesi

1. *Khajurrabo Hotel*. Suklaji Street, numarasız, Bombay.
2. *Breach Candy Hospital*. Bhulabai Desai Road, Bombay.
3. *Taj Mahal Inter-Continental Hotel*. Gateway of India, Bombay.
4. *Railway's Retiring Rooms*. Victoria Station, Central railway, Bombay. Tren biletine ya da Indra-il Pass'a geceleme dahildir.
5. *Taj Coromandel Hotel*. 5 Nugambakkam Road, Madras.
6. *Theosophical Society*. 12 Adyar Road, Adyar, Madras.
7. *Autobus-stop*. Madras-Mangalore Yolu, Mangalore'dan 50. kilometrede adı bilinmeyen bir yer.
8. *Arcebispedo e Colégio de S. Boaventura*. Calangute-Panaji Yolu, Velha Goa, Goa.
9. *Zuari Hotel*. Swatantrya Path, numarasız, Vasco de Gama, Goa.
10. *Calangute Plaji*, Panji'den 20 km. uzaklıkta, Goa.
11. *Mandovi Hotel*. 28 Bandomkar Marg. Panaji, Goa.
12. *Oberoi Hotel*. Bgmalo Breach, Goa.

Birinci Bölüm

I

Taksi sürücüsü keçi sakallıydı, saçlarına bir file takmış, küçük bir saç örgüsünü de beyaz bir kurdeleyle tutturmuştu. *Sikh* olduğunu düşündüm, çünkü kılavuzum tam böyle betimliyordu. Kılavuzumun adı *India, a Travel Survival Kit* idi. Londra'da meraklanmadan satın almıştım, çünkü Hindistan üzerine alışılmamış ve görünürde işe yaramaz bilgiler veriyordu. Yalnız daha sonraları ne kadar gerekli olduğunu anlayacaktım.

Adam bence çok hızlı sürüyor ve yırtıcılıkla klaksona basıyordu. Kasıtlı bir şekilde yayalara sürtünerek geçtiği izlenimine kapılmıştım, yüzündeki ne idüğü belirsiz gülümseme de hoşuma gitmiyordu. Sağ elinde siyah bir eldiven vardı, bu da hoşuma gitmemişti. Marine Drive'a saptığında, sakinleşir gibi oldu ve efendi efendi denize nazır giden arabaların sırasına karıştı. Eldivenli eliyle deniz kıyısındaki palmiyeleri ve körfez eğrisini gösterdi. "İşte Trobay," dedi. "Ve önümüzde de Elephanta Adası, ama daha görünmüyor. Gezmek isteyeceğinize eminim, Gateway of Indiana'dan her saat küçük tekneler kalkar."

Neden Marine Drive'dan geçtiğini sordum. Bombay'ı bilmiyordum, ama dizlerimin üzerine yer-

leştirdiğim haritadan izlediği yolu kestirmeye çalışıyordum. İşaret noktalarım, haydutlar pazarı Malabar Hill ve Chor'du. Otelim bu iki nokta arasında bulunuyordu ve oraya gitmek için Marine Drive'dan geçmeye gerek yoktu. Ters yönde gidiyorduk.

"Sizin söylediğiniz otel sefil bir mahallededir," dedi adam tatlı dille. "Ve malın kalitesi çok kötüdür. Bombay'a ilk defa gelen turistler, sık sık pek uygun olmayan yerlere düşerler, ben sizin gibi bir beyefendiye yaraşır bir otele götürüyorum sizi." Pencereden tükürüp bana göz kırptı. "Ayrıca mal da birinci-kalitedir." Yapışkan ve suç ortağı bir sırıtış suratına yayıldı, bu da iyice midemi bulandırdı.

"Durun burada," dedim. "Hemen şimdi."

Adam donup kölece bir ifadeyle bana baktı. "Ama burada duramam," dedi. "Çok trafik var."

"Olsun, ben yine de iniyorum," diyerek bir elimle sıkıca kavradığım kapıyı açtım.

Adam aniden fren yaptı ve Marathi olması gereken bir dilde ağzına geleni sövüp saymaya koyuldu. Çok öfkeli bir hali vardı ve dişlerinin arasından ıslık gibi çıkan seslerin de en kibar sözcükler olmadıklarını kestirebiliyordum, ama bütün bunlara hiç aldırımıyordum. Yanıma aldığım küçücük bir bavulum vardı ve eşyalarımı indirmek için arabadan inmesine gerek yoktu. Adama yüz rupilik bir banknot uzattım ve Marine Drive'ın geniş kaldırımına indim; sahilde dinsel bir tören ya da bir panayır vardı, dev bir kalabalık ne olduğunu çıkaramadığım bir şeye doğru akıyordu. Ortalık, deniz kıyısında korkuluk duvarı üzerine uzanmış başıboşlar, ıvır zıvır satan veletler, dilencilerle kaynıyordu. Ayrıca bir sıra da motorlu

bisikletliler vardı, mobilete bağı bir çeşit sarı kutuya bindim ve kullanan bücüre otelim adresini sesim yükselterek söyledim. Çocuk motoru çalıştıran pedala basıp arabaların arasından sıyrılarak tam gaz yola koyuldu.

'Kafesler Mahallesi', kafamda canlandırdığımdan çok daha beterdi. Ünlü bir fotoğrafçının kimi fotoğraflarından tanıyordum bu mahalleyi ve kendimi insan sefaletini korkusuzca karşılamaya hazır hissediyordum, ama fotoğraflar göze görüneni bir dörtgen içine kapatırlar. Çerçevesiz görünen ise bambaşkadır. Üstelik bu görünenin pis bir kokusu vardı. Daha doğrusu, bir sürü pis kokusu vardı.

Mahalleye girdiğimizde gün batıyordu ve tropik iklimlerde olduğu gibi, daha bir sokağı aşmaya kalkmadan ansızın gece bastırdı. 'Kafesler Mahallesi'ndeki yapıların çoğu ahşap ve hasırdandı. Orospular, tahtaları birbirine üstünkörü birleştirilmiş barakalarda oturmuş, başlarını daracık bir aralıktan çıkarıyorlardı. Bu barakaların bazıları, bekçi kulübesinden azıcık daha büyüktü. Ayrıca, gaz lambalarıyla aydınlanmış, önüne insanların üşüştüğü, dükkân ya da başka bir ticari uğraşa yönelik paçavradan salaşlar ve çadırlar da bulunuyordu. Ama Khajuraho Otelinin küçücük ışıklı bir tabelası vardı ve yapıları betondan ıssız bir sokağa bakıyor sayılırdı. Holün, eğer buna hol denebilirse, uğursuz değil, ama kuşku uyandıran bir havası olduğu su götürmezdi. İngiliz publarındaki gibi yüksek bir tezgâhın bulunduğu loş, ufak bir odaydı, tezgâhın iki yanında ikişer kirmızı abajur duruyordu, arkasında da yaşlı bir kadın. Üzerine göz alıcı bir sarı giymiş, el tırnaklarını da

maviye boyamıştı; alnında Hintli kadınların sayısız işaretlerinden biri olmasına rağmen Avrupalı olduğu düşünülebilirdi. Pasaportumu gösterip telgraf çekerek yer ayırtmış olduğumu söyledim. Başını eğdi ve pasaportumdaki tarihleri, gizlemeye gerek duymadığı bir aceleyle kopya etmeye koyuldu, sonra da imzalamam için fişi bana doğru çevirdi.

"Banyolu mu, banyosuz mu?" diye sorup fiyatları belirtti.

Banyolu odayı tuttum. Resepsiyoncunun hafif bir Amerikan aksanı var gibi geldi bana, ama fazla üstüne gitmedim.

Bir oda ayarlayıp anahtarı uzattı. Anahtarlık saydam plastiktendi ve içinde otelin zevkine uygun çıkartma bir resim vardı. "Yemek ister miydiniz?" diye sordu. Bana bakışı kuşku doluydu. Buraya Batılıların pek uğramadığını anladım. Havaalanından telgraf çektikten sonra bavulsuz gelmiş sayılırdım. Burada ne arandığımı merak ettiği belliydi.

Evet, dedim. Fazla çekici gelmiyordu, ama karnım çok açtı, üstelik mahalleyi arşınlamak için en uygun zaman olmadığının da farkındaydım.

"*Dining-room* saat sekizde kapanır," dedi. "Sekizden sonra da yalnızca odaya servis yapılır."

Aşağıda yemeyi tercih ettiğimi söyledim, önüme düşerek holün öte yanındaki bir perdeye kadar gitti; tonozlu, duvarları koyu bir renge boyanmış, alçak masalı küçük bir salona girdim. Masaların hepsi boştu ve çok zayıf bir ışık vardı. Menü bir sürü yemek çeşidi vaat ediyordu, ama garsona sorunca, özel olarak o akşam her şeyin bittiğini öğrendim. Yalnızca on beş numara kalmıştı. Balık ve pilavı çabuk çabuk

yedim, ılık birayı da yuvarladıktan sonra hole döndüm. Resepsiyoncu, yine sandalyesine tünemiş, kendini bütün zamanını alan bir uğraşa, bir çeşit aynanın üzerine ufacak renkli taşları dizmeye kaptırmış gibiydi. Giriş kapısının köşesindeki divana, Batılılar gibi giyinmiş, fil paça pantolonlu, iki koyu tenli delikanlı oturmuştu. Varlığımın farkında değilmiş gibi duruyorlardı, ama kendimi hemen rahatsız hissettim. Kadının konuşmasını bekleyerek tezgâhın önünde durdum. Konuştu. Yansız ve kopuk bir sesle, numaralar söyledi, ama ne olduğunu anlayamadığımdan tekrarlamasını rica ettim. Tek anlayabildiğim sayılar ilki ve sonuncusuydu; on üç yaşından on beş yaşına üç yüz rupi, elli yaşın üstündekiler beş rupi.

"Kızlar birinci kattaki küçük salondalar," diye noktalandı.

Cebimden mektubu çıkarıp altındaki imzayı gösterdim. Adı çok iyi anımsıyordum, ama yanlışlık olmaması için yazılı olarak görmesini istiyordum. "Vimala Sar," dedim. "Vimala Sar adındaki kızı istiyorum."

Divanda oturan iki delikanlıya şöyle bir göz atarak, "Vimala Sar artık burada çalışmıyor," dedi. "Gitti."

"Nereye gitti?" diye sordum.

"Bilmiyorum," diye yanıtladı. "Ama burada ondan daha güzel kızlarımız var."

Durum pek iyi görünmüyordu. Gözucuyla, iki gencin hafif bir hareket yaptıklarını fark eder gibi oldum, ama belki de bu yalnızca bir kuruntuydu.

"Bana bulun onu," dedim çabucak. "Odamda bekliyorum." Bereket versin, cebimde iki adet yirmi

Antonio Tabucchi

HİNT GECE MÜZİĞİ

Kitapları pek çok dile çevrilen *Antonio Tabucchi*, son yılların İtalyan edebiyatına yeni bir soluk getiren bir yazar. Birkaç kitabıyla ülkemizde de tanınan bu ünlü yazarın *Hint Gece Müziği* adlı bu kısa romanının yeni basımını uzun bir aradan sonra okurla buluşturmak istedik. *Hint Gece Müziği*, neler sunacağı bilinmeyen Hindistan'ın içlerine bir gece yolculuğu. Varsayımlar ve sanılar burgacına kapılarak serüvene sürüklenen bir gölgenin izini süren anlatıcının, tehlikeli yerler ve karşılaşmalarla dolu, tatlı ve sınırsız bir bilinçsizlikle kendini bıraktığı bir gezi, bir arayış. Bitimsiz bir bekleyişle yüklü, engin ve devinimsiz Hint toprakları ve bu topraklarda, gölgelerin arasında kaybolmuş dostunu arayan bir adam. Yerel renk basitliğine düşmeden çizilmiş gerçekdışı bir harita ve her biri farklı bir insan boyutu olan on iki bölümlük bir coğrafyada, kayıp dostun peşinde geçirilen günler, aslında anlatıcının kendi kimliğinin, gölgesinin, içsel geçişinin arayışı. Gölgenin karanlık gece yolculuğu, aynı zamanda varolmanın ürkütücü gizli yanı. Doğu esinlerinin fazlaca etkisinde kalmadan, en tuhaf, en gizemli yerlere sakinlikle karışık bir merakla girip çıkabilen anlatıcı rolündeki yazar, bu serüveni, mesafeli yaklaşımıyla, sözcüklerden çok, düşünce oyunlarına dayanan bir anlatımla yansıtıyor. *Antonio Tabucchi*, kitabının başında, *'Bu kitap yalnızca bir uykusuzluk değil, aynı zamanda da bir yolculuktur.'* diyor. *'Uykusuzluk kitabı yazıma, yolculuk da gezene aittir.'* O zaman: İyi yolculuklar!

Kapakdaki resim: JESSE REICH

ISBN 975-07-0002-3

9 789750 700026

<http://www.canyayinlari.com>